

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ФЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТИ
ГЕОГРАФИЯ ЖӘНЕ ТАБИФАТТЫ ПАЙДАЛАНУ ФАКУЛЬТЕТІ

IV ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФАРАБИ ОҚУЛАРЫ

Алматы, Қазақстан, 4-21 сәуір, 2017 жыл

Студенттер мен жас ғалымдардың

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

атты халықаралық ғылыми конференциясының

МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, Қазақстан, 10-13 сәуір, 2017 жыл

IV МЕЖДУНАРОДНЫЕ ФАРАБИЕВСКИЕ ЧТЕНИЯ

Алматы, Казахстан, 4-21 апреля 2017 года

МАТЕРИАЛЫ

международной научной конференции

студентов и молодых ученых

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

Алматы, Казахстан, 10-13 апреля 2017 года

IV INTERNATIONAL FARABI READINGS

Almaty, Kazakhstan, 4-21 April, 2017

MATERIALS

of International Scientific Conference
of Students and Young Scientists

«FARABI ALEMİ»

Almaty, Kazakhstan, 10-13 April, 2017

"АКВАПОНИКА" ЖОБАСЫН ЖҰЗЕГЕ АСЫРУ БАРЫСЫНДА ОРЫНДАЛАТАЫН ГЕОДЕЗИЯЛЫҚ ЖҰМЫСТАР

Байдуллин Д.Н.,

Жалғасбеков Е.Ж. жетекшілігімен

Әл-Фараби атындағы Қазақ Үлттүк университеті

darhan_gerrard@mail.ru

Бұл тезисте "Аквапоника" жобасын жұзеге асыру барысында орындалатын далалық геодезиялық жұмыстардың орындалу реті, яғни қандай аспаптармен жұмыс істелетіндігі, қандай координаттар жүйесінде жасалатындығы туралы, топографиялық түсірістер, өндөу жұмыстары туралы мәселелер қарастырылатын болады.

Мақсаты: "Аквапоника" жобасын жұзеге асырудан орындалатын геодезиялық жұмыстарды ашып көрсету.

"Аквапоника" жобасы ҚазҰУ кампусының солтүстік-батысынан өтетін Керенқұлақ өзені арқылы жұзеге асырылатын болады. Жобаның негізгі мақсатына дұрыс жол ашу үшін, геодезиялық жұмыстар дұрыс жүргізуі қажет. Сондықтан, топографиялық түсірістер жергілікті координаттар жүйесінде орындалып, жер бедерінің сандық үлгісі (ЦММ) нәтижесі алынады. Жобада орындалатын далалық геодезиялық жұмыстар: GPS құралы, Leica TS06 алғынады. Жобада орындалатын далалық геодезиялық жұмыстар: GPS құралы, Leica TS06 электронды тахеометрі, Leica электронды нивелирімен орындалатын болады. Нәтижелері AutoCAD бағдарламасының оқуға арналған лицензиясымен және CREDO лицензиялы бағдарламасымен өндөлетін болады. Осы бағдарламалармен алынған нәтижелерді камералдық өндөу барысында, Керенқұлақ өзенінің ағысына және жер беті жобалық биіктігіне байланысты жұмыс шығыны есептеледі. "Аквапоника" жобасына байланысты, тоған орналасуына байланысты екі түрлі нұсқа қарастырылды. Бірінші нұсқада жер бедерін 3 метрге дейін қазу жұмысы орындалады, ал екінші нұсқада 0,5 метрге дейін қазу жұмысы жасалады. Сол себепті, уақытты үнемдеу және жұмыс шығынын азайту мақсатында екінші нұсқаны ұсынамыз.

Бұл жобаның көрініс табуы үшін орындалатын геодезиялық жұмыстар далалық және камералдық әдістері арқылы жасалады. Тоғанды салу барысында, геодезиялық бақылаулар жүргізіле отырып, жоба басқа мамандар көмегімен өз жалғасын табатын болады.

ЗАЙСАН ҚАЛАСЫ ЖЕР БЕДЕРІНІҢ САНДЫҚ ҮЛГІСІН ЗАМАНАУИ ГЕОДЕЗИЯЛЫҚ ӘДІСТЕРМЕН ҚҰРАСТЫРУ

Бегимжанова Е.Е.,

Джсангулова Г.К. жетекшілігімен

Әл-Фараби атындағы Қазақ Үлттүк университеті

e-mail: 20089527@mail.ru

Жер бедерінің сандық үлгісін құру қай кезде болса да қызығушылық тудырып келді. Оның пайда болуы геобейнелердің дүниеге келуімен сәйкес келді. Одан бері санаулы уақыт қана өткенімен, сандық үлгіні құрастыру саласында елеулі өзгерістер орын алғып, алған түрлі әдістер пайда болды. Берілген зерттеу жұмысының негізгі мақсаты осы әдістердің артықшылықтары мен кемшіліктерін қарастырып өту.

Қазіргі уақытта жер бедерінің сандық үлгілері жер бедерінің көлденен және тік профильдерін құруда, беттік ағыстарды талдауда, горизонтальдарды, анғар тубі мен суайрықтарды түрғызуда, жер жұмыстарының көлемін есептеуде және т.б. сияқты операцияларды жұзеге асырудан көмекке келеді. Соған байланысты, әзірлеу жағдайын жер

Бокен Е. Арақашықтың зерделеу материалдарын кешенді картографиялауда пайдалану.	276
Ғабдықадыр А. Алматы облысының туристік орталықтарының картасын күру (гаж технологиясын пайдалана отырыш).	277
Жұнісов А.Т. Ауылшаруашылығы жерлерін landsat 5 tm және landsat 8 oli гарыш суреттері негізінде картографиялау.	278
Ерболқызы С., Алматы облысы талгар ауданының туризмін дамыту мақсатында туристік-рекреациялық картографиялау.	279
Калияхметова Ж., Геоакпараттық картографиялау нысаны ретіндегі қала.	280
Карниева А.А., Построение карты зон риска затопления территории г. актау по данным дистанционного зондирования.	281
Киккарина А.С., Оценка динамики роста города и землепользования алматы с помощью дистанционного зондирования. Кубицкий Д.С., К вопросу создания карты деградации земель в дельте реки сырдарьи по данным дистанционного зондирования.	282
Кубицкий Д.С., К вопросу создания карты деградации земель в дельте реки сырдарьи по данным дистанционного зондирования.	283
Қадыркулов А., Егістік жерлерін бағалауда геоакпараттық жүйесінің базасын құрастыру негіздері (Око облысы мактарал ауданы мысалында).	284
Молдашова Г.А., Жерді арақашықтың зерделеу мәліметтерін топырақ жамылғысын картографиялауда колдану.	285
Мұсахан Д.Е., Ландшафттық картографиялауда гарыштық суреттерді өндеде әдстеріне шолу.	286
Мұсахан Д.Е., Ландшафттық картографиялау мақсатында жерді арақашықтың зерделеу мәліметтеріне талдау жасау.	287
Ногай Ж.Қ., ГАЖ технологииларын гидрологиялық мәселелерді шешуде колдану.	288
Нугманова Ж.Н., Манғыбаева Б.К., Аэрогарыштық мониторингтің даму тарихы.	289
Сураныш Д.Ж., ГАЖ бағдарламаларының комегімен алматы қаласының кіші айналмалы жолын құрастыру.	290
Тапенов Д., Геоинформатика және тұрақты даму.	291
Шектыбаева Л.К., Шығыс қазақстан облысында медициналық қызметті жақсарту (ГАЖ технологиясын пайдалана отырып).	292

ГЕОДЕЗИЯ: ТЕОРИЯ ЖӘНЕ ТӘЖІРИБЕСІ
GEODESY: THEORY AND PRACTICE
ГЕОДЕЗИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Айгалиева М.А., Современные геодезические методы при построении легкорельсовой транспортной системы.	293
Байдуллин Д.Н., “Акваноника” жобасын жүзеге асыру барысында орындалатын геодезиялық жұмыстар.	294
Бегимжанова Е.Е., Зайсан қаласы жер бедерінің сандық үлгісін заманауи геодезиялық әдістермен құрастыру.	294
Бопай О., Исследование и установление современных геодезических приборов эффективной области применения.	295
Канапиянова Д.Г., Принципы сплошных наблюдений при геомониторинге на территории нефтегазовых месторождений.	296
Канаткалиев Д.А., Определение вероятности отказа элементов строительных конструкций.	297
Канаткалиев Д.А., Определение вероятности безотказной работы напольной плитки.	298
Қожалимов Ф., Қазақ хандығының шекараларын анықтауда гарыштық геодезияның әдістері.	299
Құшыбек С.Қ., Алматы облысы жер кадастрында геодезиялық жұмыстарды жүргізу..	300
Муратбеков Б.Б., Технология дифференциальной радиолокационной интерверометрии.	302
Мұрат А.С., Метрополитеннің жаңа торантар аумағындағы жер қабатының қозғалысына мониторинг жүргізуіндік автоматтандырылған әдісі.	303
Мынгжасаров Б. Спутниковая навигационная система (GPS) и геодезия.	304
Набиханқызы А., Определение элементов корректировки трубопровода при устройстве его способом продавливания.	305
Нұрпейісова Маржан т.ғ.д., профессор. ХХ ғасырдың әл-Фараби- Машанов.	306
Шагырбаев З. Геодезия как ведущая производственная отрасль в реализации проекта развития транспортно-логистической инфраструктуры страны по программе "Нұрлы жол".	308